GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SE PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 90. *Lunĭ, Marțĭ 22 Aprilie (4 Mai).* 1886.

Brașovŭ 21 Aprilie 1886.

Șcimŭ că la propunerea Angliei marile puterĭ au decisŭ a adresa Greciei unŭ ultimatŭ, cerêndŭ demobilisarea armatei grecescĭ. Situațiunea cabinetului Delyannis ajunse a fi câtŭ se póte de dificilă în urma hotărîrei puterilorŭ, fiindcă acestŭ cabinetŭ a făcutŭ marĭ speranțe poporului grecescŭ și, ceea ce este și mai sêmțitorŭ, a cheltuitŭ sume enorme pentru pregătirĭ de resboiu și pentru susținerea armatei pe piciorŭ de rĕsboiu timpŭ așa de îndelungatŭ. Póte sĕ 'și facă orĭ și cine o ideă despre indignarea și despre fierberea ce se va nasce în sînulŭ poporațiunei Greciei, décă guvernulŭ din Atena va fi silitŭ a depune arma fără sĕ fi dobênditŭ altŭ resultatŭ, decâtŭ acela că a mai încărcatŭ în spinarea contribuabililorŭ noue datorii de multe milióne.

Ca sĕ-i ușureze retragerea, Francia a venitŭ în ajutorŭ cabinetului grecescŭ, adresându-i prin representantulŭ sĕu dela Atena, comitele Mouy, o notă amicabilă, în care îlŭ sfătuesce sĕ țină contŭ de dorințele Europei și sĕ nu-și agraveze situațiunea printr'o politică aventurióśă. Nota d-lui Freycinet venindŭ dela o putere amică și protectóre, a avutŭ celŭ mai bunŭ efectŭ, căcĭ cabinetulŭ Delyannis s'a grăbitŭ a primi sfatulŭ Franciei în urma promisiunei făcute, că Francia va stărui sĕ se reguleze cestiunea grécă pe cale diplomatică, adresândŭ o circulară către prefecții din tótă țéra, în care ḍice, că Grecia trebue sĕ asculte de sfatulŭ Franciei, pentru că cestiunea națională grécă va avé în Francia totŭ-déuna unŭ zelosŭ apĕrătorŭ.

Când representantulŭ Franciei a făcutŭ cunoscutŭ puterilorŭ rĕspunsulŭ favorabilŭ alŭ cabinetului grecescŭ, ultimatulŭ încă nu se predase și repreșentanții puterilorŭ încă nicĭ nu primiseră în privința acésta instrucțiunile necesare. Pasulŭ Franciei făcea de prisosŭ ultimatulŭ. Nu convenea însă celorlalte puterĭ, ca numai Francia sĕ aibă succesulŭ diplomaticŭ, nu convenea mai alesŭ Germaniei, a căreia rivalitate cu Francia se accentuéză de câtva timpŭ mai tare. Representantulŭ Franciei n'a subsemnatŭ ultimatulŭ, căcĭ ḍicea, că nu-i nevoiă după ce Grecia a declaratŭ, că ascultă de sfatulŭ Franciei și va desarma. Celelalte cincĭ puterĭ însĕ: Germania, Anglia, Austro-Unguria, Italia și Rusia au declaratŭ, că nu se potŭ mulțămĭ cu asigurarea lui Delyannis, că se va ține de promisiunea ce a dat'o representantelui Franciei, ci ele cerŭ ca sĕ declare apriatŭ, că Grecia se supune voinții Europii. Delyannis refusândŭ a face acésta, representanții celorŭ cincĭ puterĭ fără a mai aștepta instrucțiunile cabinetelorŭ lorŭ au predatŭ Greciei ultimatulŭ, care este de următorulŭ cuprinsŭ:

„Sub-semnații representanțĭ ai marilorŭ puterĭ suntŭ însărcinațĭ de către guvernele lorŭ respective d'a adresa cabinetului din Atena următórea declarațiune: Pregătirile militare, în carĭ persistă Grecia, cu tóte sfaturile contrare repețite și solemne ale marilorŭ puterĭ, apasă fórte greu asupra națiunilorŭ vecine și constituescŭ astăḍĭ singurulŭ periculŭ care amenință pacea în Orientŭ. Deórece mijlócele conciliante de care s'au folositŭ puterile, spre a îndupleca pe Grecia să se conformeze cu intențiunile pacînice ale Europei, n'au avutŭ nicĭ unŭ succesŭ, mai susŭ pomenitele guverne se vĕdŭ nevoite d'a pune capĕtŭ acestei stărĭ de lucrurĭ. In cosecință subsemnații, din ordinulŭ guvernelorŭ lorŭ respective, învită pe cabinetulŭ din Atena, d'a demobilisa armata grecéscă în timpulŭ celŭ mai scurtŭ și, după o sĕptĕmână dela presentarea acestei declarațiunĭ, d'a le procura asigurarea că s'au datŭ ordine în acestŭ sensŭ. Décă după espirarea acestui termenŭ, subsemnații nu vorŭ avé nicĭ unŭ rĕspunsŭ séu unŭ rĕspunsŭ nesuficientŭ, rĕspunderea pentru urmările acestui refusŭ o va purta pe deplinŭ guvernulŭ grecescŭ."

Predarea ultimatului în locŭ sĕ spariă pe Grecĭ i-a iritatŭ și mai multŭ, mai alesŭ după ce Francia luase inițiativa d'a împăca lucrurile. Mâne era ḍiua din urmă ce au dat'o Greciei puterile ca terminŭ d'a se pronunța. Delyannis însă n'a așteptatŭ până 'n momentulŭ din urmă, ci a și rĕspunsŭ la ultimatŭ. Rĕspunsulŭ lui se póte resuma în puține cuvinte. Elŭ se provócă la promisiunea dată Franciei, că Grecia nu va turbura pacea și ḍice că în urma acésta Grecia este gata a'și micșora efectivulŭ armatei demobilisândŭ, însă numai succesivŭ pe unŭ terminŭ anumitŭ.

Se crede în generalŭ că acestŭ rĕspunsŭ nu va satisface pe puterĭ, dér póte servi de basă viitórei soluțiunĭ a cestiunei pendente.

Puțină speranță într'o soluțiune favorabilă au ómenii carĭ cunoscŭ relațiunile din peninsula balcanică. Colonelulŭ Franassovicĭ, ministrulŭ de esterne sêrbescŭ, s'a esprimatŭ într'o convorbire cu corespondentulŭ lui „Narodni Listy" asupra stării lucrurilorŭ.

Situațiunea, ḍise elŭ, este aḍĭ mai critică și mai amenințătóre ca Sâmbăta trecută. Pasulŭ lui Freycinet, făcutŭ prin representantulŭ francezŭ în Atena, este unŭ pasŭ independentŭ, care a urmatŭ fără învoirea, ba chiar fără aprobarea celorlalte puterĭ. Posițiunea lui Delyannis este fórte criticŭ. Décă țéra va fi silită a se retrage și a desarma, fără sĕ fi dobênditŭ vr'unŭ resultatŭ, atuncĭ amenință a isbucni în interiorulŭ Greciei o cumplită revolușiune. Nicĭ după desarmarea Greciei, ḍise Franassovicĭ, nu va fi pace în peninsula balcanică. Ne pregătimŭ din contră la noue și mai sângeróse lupte.

Demonstrațiunĭ antigermane.

In Dumineca Pascilorŭ a începutŭ în Parisŭ pe Trocadero festivitatea alsațo-lotaringică „Messti," întocmită în fiăcare anŭ de reuniunea de sprijinire a Alsațo Lotaringilorŭ. Sub colonadă se așeḍaseră șetrele, care avéu firme cu numele orașelorŭ alsațo-lotaringice și țineu de vêndare numaĭ producte germane d'ale Alsației-Lotaringiei. Dame în costumŭ alsațianŭ făcéu pe vêndĕtórele și elevĭ d'ai scólei politechnice în uniformă le stetéu în ajutorŭ.

Sensațiune a produsŭ, cum spune »Kölnische Zeitung,« unŭ chipŭ alŭ lui Bismarck, fórte nimeritŭ, tăiatŭ în lemnŭ, care era astfelŭ alcătuitŭ, că în urma unei apĕsărĭ deschidea gura, și vêndĕtorulŭ striga: »Regardez-moi donc cette gueule!« (Privițĭ-mĭ acéstă flèncă!) Chipulŭ s'a cumpăratŭ în multe esemplare, deși costa 7 francĭ. Ministrulŭ de rĕsboiu Boulanger a trimisŭ la tragerea în țintă, cu care a începutŭ festivitatea, ca representantŭ alŭ sĕu pe unulŭ din adjutanții sĕi, pe căpitanulŭ Solard, ca sĕ dea pușcașilorŭ o dovadă, că dênsulŭ urmăresce cu atențiune cultivarea tuturorŭ esercițiurilorŭ rĕsboinice.

Intregulŭ Trocadero era împodobitŭ cu stégurĭ tricolore. La óra 1 și jumĕtate s'a datŭ unŭ concertŭ în sala cea mare, unde statua republicei stetea împodobită cu stégurĭ. Din lumea oficială nu apăruse nimenĭ; dintre dame s'au observatŭ d-nele Jules Ferry, Floquet și Nessler, care suntŭ tóte trei Alsațiane. Cu aplause entusiaste s'au primitŭ între altele »Chant d' Alsace" (Cânteculŭ Alsației) și unŭ cântecŭ patrioticŭ, care încheia cu cuvintele: »Jamais, Prussiens, jamais vous aurez ce que vous voulez. Votre Empreur a brisé ce que j'aime: La France! Vive la France!« (Nicĭodată, Prusienilorŭ, nu vețĭ avé ceea ce voițĭ. Impĕratulŭ vostru a sfărîmatŭ ce iubescŭ eu: Francia! Trăiascā Francia!) mai departe unŭ cântecŭ, care încheiă astfelŭ: »Laissons étendre notre haine; tant que nous n'aurons pas reconquis Alsace-Lorraine, élevons nos enfants en vengeurs pour la guerre prohaine.« (Sĕ estindemŭ ura nóstră; până ce nu vomŭ fi recuceritŭ Alsația Lotaringia, sĕ crescemŭ copiii nostri de rĕsbunătorĭ în viitorulŭ rĕsboiu.)

Se vede că Francia se simte gata d'a primi în orĭ ce momentŭ mănușa ce i-ar arunca-o Germania.

SCIRILE ḌILEI.

Dela 1 Maiu n. s'au pusŭ în comunicațiune între *Brașovŭ și Predealŭ*, ca legătură la trenurile accelerate române, doue trenurĭ accelerate. Unulŭ plécă din Brașovŭ diminéța la 5 óre 30 min. și ajunge în Predealŭ la 6 óre 32 min. Celălaltŭ plécă din Predealŭ séra la 9 óre 47 min. și sosesce în Brașovŭ la 10 óre 44 min.

—x—

Ministrulŭ de justiție unguresc̆ŭ *Pauler* a muritŭ Vinerĭ în 30 Aprilie n.

—x—

Preoții românĭ gr. or. Iónŭ *Dumitrescu*, Nicolau *Stoicovicĭ*, Iosifŭ *Opreanŭ*, Petru *Popovicĭ*, Damaschinŭ *Sorinca* și Iacobŭ *Tarchilă* au fostŭ »pricopsițĭ« de ministrulŭ Trefort cu câte 50 fl. — Mare decădință între o parte din preoțimea nóstră!

—x—

In *Ocna* au arsŭ edificiele a vr'o ḍece economĭ.

—x—

In *Ciucŭ-Ajnad* au arsŭ edificiele a 39 de economĭ. Unŭ omŭ și multe animale au perităŭ în flacărĭ.

—x—

In parlamentulŭ românŭ, d-lŭ *P. S. Aurelianŭ* a întrebatŭ pe guvernŭ, cum se face, că ḍiarele ce intră din România în Austro-Ungaria suntŭ supuse unei taxe de 2 cr. numĕrulŭ, afară ce taxa postală plătită în România, pe când ḍiarele de intră din Austro-Ungaria în România nu suntŭ supuse nicĭ unei taxe. Cestiunea acésta se va regula în curêndŭ.

—x—

Présfinția Sa Metropolitulŭ primatŭ alŭ României este greu bolnavŭ. Doue consiliurĭ de medicĭ s'au ținutŭ până acum. Bóla se consideră ca fórte gravă.

—x—

Generalulŭ Al. *Anghelescu*, ministrulŭ de rĕsboiu, împreună cu colonelulŭ *Robescu*, adjutantŭ alŭ Regelui, au sositŭ la Livadia, scrie »Rĕsboiulŭ." Ministrulŭ de rĕsboiu este însărcinatŭ sĕ înmânueze Impĕratului Alesandru III alŭ Rusiei o scrisóre din partea Regelui României. Cu acéstă ocasiă Țarulŭ va da o masă în onórea misiunei române.

—x—

A sositŭ în Bucurescĭ br. de Vegesak, căpitanŭ de artileriă călărĕță în armata svediană, trimisŭ de regele Svediei și Norvegiei ca sĕ studieze organisarea artileriei române. Dênsulŭ va urma scóla de tragere la țintă a artileriei, precum și esercițiele și manevrele întregei armate; va visita scólele militare, precum și cupolele dela Cotrocenĭ. D-lŭ căpitanŭ Vegesak va sta în Bucurescĭ vr'o doue séu trei lunĭ, ḍice »Telegrafulŭ«, și la întórcerea sa în Svedia va adresa guvernului sĕu unŭ raportŭ amănunțitŭ despre organisarea și progresele artileriei. Se scie că artileria română a fostŭ deosebitŭ admirată, cu ocasiunea esperiențelorŭ cu cupolele, de către delegații armatelorŭ străine.

—x—

In ḍilele acestea s'a începutŭ construirea fortului Jilava din fortificațiunile *Bucurescilorŭ*. Fortulŭ dela Chitila este aprópe terminatŭ.

—x—

Cetimŭ în ḍiarele din Bucurescĭ, că la 24 Aprilie se va representa în Teatrulŭ Naționalŭ piesa »*Ruy-Blas*« de V. Hugo, în care d-lŭ Lugoșianu, Românŭ de dincóce, va juca rolulŭ principalŭ. Suntemŭ convinșĭ, că pressa bucurescéană ne va da o critică nepărtinitóre asupra succesului, ce artistulŭ nostru va obține. In România toțĭ artiștii de valóre au fostŭ apreciațĭ, décă au meritatŭ; sperămŭ că și pe d. Lugoșianu îlŭ va încuragia publiculŭ românŭ, décă arta lui se baséză pe unŭ studiu seriosŭ.

Ungurirea ritului.

Incă în Februarie a. c. amŭ publicatŭ unŭ articulŭ sub acestŭ titlu, în care se arătau uneltirile anarchice din diecesa rutênă unită a Muncaciului, făcute cu scopŭ de a ungurì ritulŭ orientalŭ şi se accentua, că aceste uneltirĭ la graniţele diecesei române unite de Oradea mare, ameninţă a aprinde şi coperişulŭ acesteia.

„Nemzet" din Peşta s'a folositŭ de acestŭ articulŭ spre a insinua, că Românii acum arŭ voí sĕ se amestece în afacerile Rutenilorŭ. Şi organulŭ rutênŭ alŭ episcopului Părztélyi din Ungvar „K a r p a t ă" s'a grăbitŭ a publica o declaraţiune în nr. dela 22 Februarie a. c. contra articlului nostru, fără alŭ cunósce, numai pe basa insiuărei lui „Nemzet."

Dămŭ locu acestei declaraţiunĭ, la care vomŭ revenì în numĕrulŭ de mâne mai pe largŭ:

D e c l a r a ţ i u n e.

Cu mare surprindere amŭ cetitŭ acea veste a diarului »Nemzet," luată din »Gazeta Transilvaniei« din Braşovŭ, că Românii voiescŭ a estinde îngrijirea lorŭ binevoitóre (?) şi asupra afacerilorŭ bisericescĭ ale Rutenilorŭ şi agitéză în acea direcţiune, că „Românii ar trebuí se sprijinéscă pe Rutenĭ, ca nu cumva guvernulŭ sĕ întroducă încetulŭ cu încetulŭ limba maghiară, ca limbă liturgică în bisericile gr. cat. rutene, pentru-că acésta ar periclita şi biserica română orientală."

Intr'adevĕrŭ acela, care cetesce aceste rêndurĭ împintenătóre, fără îndoială ajunge la prepusulŭ, că Rutenii din Ungaria, în direcţiunea mai susŭ disă, arŭ fi şi începutŭ vr'o acţiune contra unui pretinsŭ interesŭ ofensatŭ, pentru că numai o astfelŭ de afacere se póte „sprijinì," care s'a începutŭ deja în realitate; e mai sigurŭ însĕ, că pe Rutenii din Ungaria fórte mulţĭ i-arŭ putea bănuí, ca şi cum acestia ar fi rugatŭ pe Românĭ de ale pune în perspectivă sprijinulŭ lorŭ.

Dér cu scirea nóstră, spre fericirea nóstră şi spre fericirea causei bune, până acum nu s'a întêmplatŭ nicĭ unŭ pasŭ, ci încredêndu-ne în sêmţămintele patriotice ale Rutenilorŭ, puteinŭ susţiné cu siguranţă, că nu vorŭ lua în evidenţă sprijinirea complesantă a Românilorŭ nicĭ în acéstă afacere, nicĭ în afacerile bisericescĭ şi naţionale.

Va găsí decĭ prea naturalŭ scriitorulŭ articolului menţionatŭ alŭ „Gazetei Transilvaniei", décă privimŭ de o astfelŭ de iniţiativă „sprijinirea" lui oferită şi îndemnarea în acéstă direcţiune a fraţilorŭ Românĭ, care a provocatŭ numai drépta nóstră compătimire şi celŭ mai neplăcutŭ resensŭ, pentru aceea pentru că prin acésta au credutŭ a presupune, că noi în orĭ ce afacerĭ d'ale nóstre amŭ fi constrînşĭ la sprijinulŭ lorŭ...

Noi aşadér vedemŭ a fi bine a ruga odată pentru totdéuna pe Românĭ şi mai alesŭ pe cei dela »Gazeta Transilvaniei«, ca sĕ se ocupe numai de afacerile lorŭ, ér pe noi sé ne cruţe cu sprijinulŭ lorŭ binevoitorŭ (?) şi sĕ iea la cunoscinţă, că noi nu stămŭ cu ei în nicĭ o relaţiune de interesŭ bisericescŭ şi naţionalŭ, şi nicĭ nu dorimŭ a crea o astfelŭ de relaţiune, ci ne vomŭ nisuì mai bine, ca în viitorŭ, ca şi până acum, sĕ trăimŭ neatêrnaţĭ unii de alţii şi sĕ ne conducemŭ deschilinitŭ afacerile nóstre.

Ce privesce espectorările »Gazetei Transilvaniei«, vĕrsându-şĭ tótă ura asupra Ilustrităţii Sale Episcopului maghiarŭ unitŭ din Muncaciu, amintimŭ numai atâta, că Românii nu suntŭ îndreptăţiţĭ a critica modulŭ de guvernare alŭ capului nostru bisericescŭ, şi nicĭdecum nu ne putemŭ închipuì, că Românii ce gloriă credŭ a găsì în acelŭ rolŭ denunciătorŭ, la întreprinderea căruia îi însufleţesce »Gazeta Transilvantei".

Mai mulţĭ gr. cat. ungurenĭ.

Realismŭ şi idealismŭ.

(Conferinţă la Ateneu.)

In 18 Martie, d-lŭ *A. D. Xenopolŭ* a vorbitŭ la Ateneulŭ din Bucurescĭ despre realismŭ şi idealismŭ. Reproducemŭ după „Voinţa Naţională" acésta conferinţă:

Veaculŭ nostru păşesce cu paşĭ uriaşĭ cătră închinarea materiei. Tóte manifestările spiritului omenescŭ iau materia ca punctŭ de plecare, materia ca ţinţă.

Religia a începutŭ a se retrage de pe pămêntŭ, probabilŭ, în cerulŭ de unde dênsa s'a pogorîtŭ. In capetele mai bine constituite ea este înlocuită cu principii filosofice séu morale; dér esemplulŭ acestora lucréză şi asupra minţilorŭ neformate, ce ar avé nevoe de religiă ca de singura putere în stare sĕ ţină în cumpănă relele apucăturĭ. Bisericile ce se întêlnescŭ pe alocurea în ruină arată cu îngrozire celorŭ rătăciţĭ cu credinţa până în dilele nóstre, viitorulŭ — îndepărtatŭ încă — dér nu mai puţinŭ sigurŭ. Filosofia a devenitŭ fatalistă, şi positivistă, două forme ale materialismului. Forţa şi materia suntŭ cele două principii cu carĭ se caută a se da o esplicare lumei. In locŭ de puterĭ, de facultăţĭ sufletescĭ, se vorbesce de sensaţii nervóse şi tóte actele gândirei libere se reducŭ la nisce mişcărĭ ale încătuşaţilorŭ nervĭ. Cei câţi-va filosofĭ idealiştĭ, ba chiar spiritualiştĭ, rĕmaşĭ din scóla veche, suntŭ ca nisce predicatorĭ, ce predică în pustiu. In sciinţă se arată o tendinţă analogă de şi mai greu de recunoscutŭ. Ceea ce preocupă mai alesŭ pe ómenii de sciinţă este analisa, cercetarea întrebărilorŭ amăruntite. Concretulŭ, nu abstractulŭ, sintesa generală, principiile marĭ atrage spiritulŭ tuturorŭ cercetărilorŭ.

Ceea ce intereséză mai multŭ lumea chiar teoretică suntŭ descoperirile practice, din carĭ omenirea sĕ tragă unŭ folosŭ realŭ, o sporire a avuţiei séu îndemânărei sale. Secolulŭ nostru a produsŭ pe Edison, inventatorulŭ de profesie. Una din invenţiile cele mai lăudate ale timpului nostru este lecuirea turbărei prin altoire, făcută de d. Pasteur. Epoca nóstră a descoperitŭ microbii infiniţĭ de micĭ ai lumei organice, carĭ producŭ efecte infinitŭ de marĭ, şi în curêndŭ o nouĕ ştiinţă va vede lumina dilei, care va purta îngrozitorulŭ nume de Microbologiă. Concretulŭ însĕ şi practiculŭ suntŭ două forme ale materiei, ácĭ gândirea, idealulŭ, suntŭ abstracte şi teoretice.

Decă adăogimŭ către aceste manifestărĭ ale direcţiei materialiste îndreptarea activităţei omeneştĭ, mai alesŭ asupra câştigului, a banului, adică a mijlocului de a spori îndemânarea vieţei materiale, atuncĭ vomŭ dobândi convingerea, că întregulŭ spiritŭ alŭ omenirei civilisate graviteză cătră positivismŭ, unŭ cuvêntŭ ce caută sĕ mai ascundă puţinŭ prea ţipătórea formulă a materialismului.

Acéstă mişcare este fatală şi nu póte fi împedecată de nicĭ o putere omenéscă, precum nu póte fi împedecatŭ pămêntulŭ de a se învêrti cu repedimea-i ameţitóre în jurulŭ sórelui.

Acestŭ curentŭ atâtŭ de puternicŭ tinde însĕ a răpi în vîrtejulŭ sĕu şi o altă manifestare a spiritului omenescŭ, care este tocmai menită a îndepărta pe omŭ de materiă şi a'lŭ înălţa în regiunea ideilorŭ: arta.

Se pretinde intr'adevĕrŭ de o scólă întrégă de criticĭ, că arta trebue se fiă realistă séu naturalistă şi unŭ numĕrŭ mare de artiştĭ de totu felulŭ punŭ în practică acéstă idee. Arta trebue sĕ imiteze natura, sĕ reproducă numai figurĭ şi situaţiunĭ reale. Cu câtŭ artistulŭ va îndeplini mai cu credinţă acéstă reproducere a realităţei, cu atâta arta lui va fi mai superióră. Imitarea slugarnică a naturei este ţinta supremă a orĭ-cărei arte. Fotografiarea realităţei, etă idealulŭ — décă se póte întrebuinţa acestŭ cuvêntŭ — alŭ artei realiste.

Óre aşa sĕ fiă? Pentru a puté rĕspunde la acéstă însemnată întrebare, sĕ cercetămŭ, care este scopulŭ artelorŭ?

Frumosulŭ, pe care arta sĕ cere sĕ-lŭ realiseze, este menitŭ pentru petrecerea omului. A petrece vrea sĕ dică a-ţĭ întrebuinţa puterile sufletului într'unŭ chipŭ neinteresatŭ. E întocmai ca şi joculŭ care ne farmecă şi ne atrage fără a fi turburatŭ de nicĭ unŭ interesŭ. De aceea nu este jocŭ, ci caricatura lui, joculŭ pe interesŭ, căcĭ interesulŭ tinde la câştigŭ şi câştigulŭ nu trebue sĕ fiă decâtŭ resultatulŭ muncei, nu alŭ jocului, a căruia esenţă chiar este lipsa de interesŭ. Pentru a petrece însĕ în chipŭ neinteresatŭ este de nevoie a înlătura pe câtŭ se póte realitatea, care lovindu-ne cu ascuţişurile sale ne readuce totd'auna în lumea în care trăimŭ şi de care suntemŭ alipiţĭ prin felurite interese. Apoi, cândŭ petrecemŭ curgerea, timpulŭ pare că se opresce, ne deslipimŭ tocmai de unulŭ din elementele principale carĭ constitue lumea reală şi carĭ suntŭ spaţiulŭ şi timpulŭ. Din potrivă, de'ndată ce intervine unŭ interesŭ la mijlocŭ, elementulŭ pe care'lŭ simţimŭ mai viu este timpulŭ. Sĕ ne amintimŭ despre valórea pe care o capĕtă timpulŭ când avemŭ sĕ primimŭ o sumă de banĭ. Cu câtă nerăbdare numĕrămŭ dilele, orele, adese-orĭ minutele, când nevoia e mare, şi câtŭ de nebăgatŭ în sémă curge dênsulŭ când suntemŭ la o petrecere; pe când din potrivă atuncĭ când simţimŭ uritulŭ pare că timpulŭ ar fi tîrîtŭ în mintea nóstră de o greóie părechе de boi.

Arta decĭ este una din formele — şi cea mai înaltă — ale petrecerei. Acésta cerêndŭ, pentru a esista, îndepărtarea interesului şi suprimarea timpului, condiţiile esenţiale ale realităţei, urméză decĭ că petrecerea şi decĭ arta, sĕ se deosibéscă în caracterele lorŭ de acelea ale lumei reale.

Realismulŭ în artă este însĕ şi o zadarnică încercare. Intr'adevĕrŭ, la ce tinde elŭ, la imitarea deplină a naturei. Unŭ asemenea lucru este óre cu putinţă? Fără îndoială orĭ-câtă dibăciă amŭ întrebuinţa, productele omenescĭ vorŭ remâné totd'auna în-dĕrĕtulŭ naturei. Florile artificiale suntŭ adese-orĭ surprindĕtóre şi bine imitate; le lipsesce însĕ mirosulŭ şi rĕcoréla plantei. Orĭ-câtŭ de deplină ar fi reprodusă o figură omenéscă îi va lipsi viaţa, adică tocmai elementulŭ de căpeteniă alŭ realităţei. Sĕ se siléscă arta orĭ-câtŭ de minunatŭ a reproduce mórtea, spasmurile şi sughiţurile ei: totŭ va rĕmânea multŭ îndĕrĕtulŭ îngrozitórei realităţĭ. Orĭ-câtŭ s'ar silí omulŭ a realisa imitarea totŭ nu va face decâtŭ o palidă reproducere a naturei; va rĕmâné totŭ unŭ cârpaciu, faţă cu măeastra atotŭ-făptuitóre. Atuncĭ pentru-ce s'o mai reproducă, décă reproducêndu-o nu face decâtŭ s'o ştirbéscă? Arta nu ar avé atuncĭ nicĭ unŭ scopŭ şi ar fi de prisosŭ: (va urma.)

De ale scólei.

Cântulŭ.

Ce? şi cum e a se propune din acestŭ obiectŭ de învĕţămêntŭ în scólele nóstre poporale?

Arma nóstră sĕ ne fiă, cânturile ce răpescŭ,
Musica şi poesia cu profumulŭ lorŭ cerescŭ.
D. Bolintineanu.

Pre adeseorĭ amŭ avutŭ ocasiune cu toţii a vedé în diversele planurĭ de învĕţămêntŭ, că cântulŭ încă ocupă locŭ în concertulŭ obiectelorŭ menite de a stêrni şi desvolta puterile şi facultăţile omenescĭ şi de a da acestora o direcţiune bună. Incâtŭ merită acestŭ obiectŭ a fi primitŭ între celelalte obiecte de învĕţămêntŭ, mĕ voiu încerca a arăta mai la vale.

Ierte-mi-se a face o mică observare. De cele mai multe obiecte de învĕţămêntŭ s'a ocupatŭ lumea pedagogică cu totŭ deadinsulŭ, arătândŭ importanţa lorŭ, specificândŭ materialulŭ ce este a se propune, nu numai pentru lună şi sĕptĕmână, ba chiar pentru fiecare óră a anului scolasticŭ şi gătindŭ şi statorindŭ şi principiele fundamentale, conformŭ cărora e a se propune acelŭ materialŭ.

Nu aşa stămŭ cu cântulŭ.

Nu aflămŭ despre cântŭ aprópe nimicŭ prin planurĭ şi metodice, afară de aceea, că şi cântulŭ e a se

---

FOILETONŬ.

Călĕtoria lui Stanley prin Africa centrală.

(Urmare.)

Valurile isbiau luntrea cu atâta furiă încâtŭ de bună sémă ar fi sdrobit-o de stâncă, décă luntraşiĭ, carĭ se temuseră de aşa ceva, nu ar fi aşezatŭ în partea ameninţată vêslele astfelŭ, încâtŭ păretele luntreĭ, opritŭ fiindŭ de ele, nu putea ajunge până la stâncă. Pe o astfelŭ de vreme călĕtoriĭ noştri trebuiră sĕ se depărteze de acolo şi se'şĭ caute unŭ altŭ adăpostŭ.

Altă-dată ajunse „Lady Alice" din întêmplare tocmaĭ pe spinarea unuĭ hipopotamŭ, care se afla în apă şi care tocmaĭ voia sĕ se ridice în susŭ. Necăjitŭ de greutatea vasuluĭ, hipopotamulŭ îi dete o lovitură aşa de puternică, încâtŭ era aprópe sĕ-lŭ desfacă. După aceea se ridicà de jumĕtate afară din apă şi-ĭ provocà pe călĕtorĭ la luptă printr'unŭ răcnetŭ înfiorătorŭ. Nimenea însă nu avea poftă sĕ rĕspundă la o astfelŭ de provocare, ci cu toţiĭ se grăbiră sĕ scape câtŭ maĭ iute de o vecinătate atâtŭ de neplăcută.

CAPITOLULŬ V.

In satulŭ Muivanda. -- Negriĭ din Şaga. — O nouă furtună. — La ţĕrmuriĭ ţĕriĭ Usoga. — Lupta cu Vavuma. — Canalulŭ luĭ Napoleon. — Victoria. — Nilulŭ şi cataractele luĭ Ripon. — Impĕratulŭ Mtesa din Uganda. — O soliă împĕrătéscă.

„Lady Alice," după-ce trecù pe lângă ţĕrmuriĭ ţĕrilorŭ Ugheyeya şi Ugana, ajunse în 24 Martie în apropierea satuluĭ Muivanda. Satulŭ acesta este aşezatŭ în partea cea maĭ nordŭ-ostică a laculuĭ, lângă sînulŭ de Manyara. Locuitoriĭ luĭ nu purtau altă îmbrăcăminte, decâtŭ unŭ felŭ de 'ncingĕtóre de foĭ de bananŭ. Bărbaţiĭ aveau pĕrulŭ tunsŭ până la piele, afară de câte-va şuviţe, care erau lăsate marĭ. Călĕtoriĭ noştri trebuiră sĕ'şĭ bată multŭ capulŭ, până când aceştĭ semi-sĕlbaticĭ le vêndură câte ceva de mâncare.

Dela Muivanda luntrea apucà spre vestŭ, pe lângă ţĕrmurele nordicŭ alŭ laculuĭ.

După vre-o două ore se oprì „Alice" nu departe de satulŭ Şaga. Indată se şi îndreptà spre dênsa o luntre mânată de doĭ indigenĭ. Luntrea acésta însă se oprì la óre-care distanţă şi conducĕtoriĭ eĭ nu putură s'o misce maĭ departe. Intr'aceea pornì dela ţĕrmure unŭ vasŭ cu multŭ maĭ mare mânatŭ de patru-decĭ de lopătarĭ. Partea dinainte a acestuĭ vasŭ era strêmbată în susŭ în forma unuĭ gâtŭ; totodată era împodobită cu legăturĭ de iarbă fină, întocmaĭ ca cu o cómă. Vêslaşiĭ mânau de-a dreptulŭ spre „Lady Alice." Când vasulŭ se apropià până la o distanţă cam de cincĭ-decĭ de metri, deodată o parte din luntraşĭ se ridicară în picióre, ameninţândŭ cu lăncile şi scuturile împodobite de asemenea cu fire de iarbă.

Călĕtoriĭ noştri priviau cu băgare de sémă aceste lucrurĭ. Vasulŭ Negrilorŭ se apropià din ce în ce totŭ maĭ multŭ, până când în fine se lipì de „Lady Alice" şi ómeniĭ dintr'ênsulŭ săriră în luntrea luĭ Stanley. Acum se vĕdù, că ceĭ maĭ mulţĭ din aceştĭ óspeţĭ nepoftiţĭ suntŭ beţĭ. Eĭ începură sĕ se uite la totŭ ce era în luntre, între altele şi la trupurile călĕtorilorŭ. Stanley şi cu aĭ sĕĭ voindŭ sĕ eviteze orĭ şi ce neînţelegere, îĭ lăsară să'şĭ facă chefulŭ şi nu le făcură nicĭ o împotrivire. Printr'asta Negriĭ se făcură şi maĭ cutezătorĭ.

Eĭ începură sĕ cânte nisce cântece grozavŭ de nearmonice şi totodată 'şĭ luară prăsciile şi începură sĕ svêrle cu petri. Unulŭ însă merse cu obrăsnicia aşa de departe, încâtŭ aruncà cu o pétră atâtŭ de aprópe de capulŭ luĭ Stanley, de era maĭ sĕ-lŭ lovéscă. Era neapĕratŭ de lipsă, ca călĕtorulŭ nostru sĕ arĕte, că şi elŭ are mijlóce de apĕrare. Dintr'odată elŭ slobozì unŭ revolverŭ. Efectulŭ detunătureĭ, care până acum póte nu maĭ fusese audítŭ nicĭ când, fù în adevĕrŭ comicŭ. Óspeţiĭ ceĭ atâtŭ de îndrăsneţĭ se aruncară cu

propune; căci are o influință însemnată asupra formărei disposițiunei omului.

Și óre de ce trece lumea pedagogică așa cu fuga peste acestŭ obiectŭ?

Acésta împrejurare numai așa ni-o putemŭ esplica, că precândŭ s'au putută ocupa cu celelalte obiecte de învĕțământŭ, ca cu mijlóce aplicabile în generalŭ în crescerea și instrucția tinerimei de orice nație (așa d. e. obiectele reali au aceeași importanță pentru noi, ca și pentru Germanĭ; e a se propune din ele cam aceeași materiă și după acele principii) pe atuncĭ cântulŭ a trebuitŭ sĕ rĕmână mai cu de-adinsulŭ în socotéla națiunilorŭ, ca unŭ obiectŭ, a cărui materiă e specialŭ pentru fiă care națiune. Ulrich Zwingli (n. 1484, † 1531) și Luther, deși au fostŭ marĭ amătorĭ ai cântului, de sigurŭ nu s'au ocupatŭ cu cântările nóstre ci cu ale lorŭ.

Acele popórĕ, carĭ s'au ocupatŭ de cântŭ șĭ-au și formatŭ cântŭ regulatŭ, noi Românii ne-amŭ cântatŭ nĕcazurile și durerile așa cum amŭ pututŭ fără a face studiu din cântŭ și așa amŭ rĕmasŭ multŭ timpŭ, aprópe până în timpurile mai recențĭ, necunoscuțĭ cu cântările nóstre cu tóte că mĕ indoiescŭ, că ar fi mai bogată în materiă orĭce altă națiune, ca chiar a nóstră în asta privință

Din tóte aceste se póte vedé, că eu tractezŭ o temă puținŭ cunoscută la noi, însĕ ceea ce nu au pututŭ face moșii nostri, apĕsațĭ de cruda sórte, trebue sĕ facemŭ noi.

Noi trebue sĕ ne ocupămŭ de cântŭ, ca de unŭ obiectŭ de învĕțământŭ cu multă importanță; noi trebue sĕ-i cunóscemŭ și sĕ facemŭ cunoscută importanța cântului; noi sĕ specificămŭ materialulŭ de propusŭ; noi sĕ aflămŭ modulŭ adevĕratŭ alŭ propunerii, căcĭ numai noi avemŭ cântărĭ românescĭ; ele suntŭ effusulŭ simțĕmintelorŭ nóstre și abia credŭ, că s'ar puté strĕinii ocupa de ele cu resultatŭ îmbucurătorŭ și esactŭ.

Abstrăgêndŭ delă aceea că autoritățile pedagogice fără îndoielă au cumpănitŭ lucrulŭ, când au primitŭ și cântulŭ în șirulŭ obiectelorŭ de învĕțământŭ; cu tóte aceste mĕ aflu îndemnatŭ a arĕta, că în adevĕrŭ acestŭ obiectŭ, cu dreptŭ îșĭ ocupă loculŭ în concertulŭ obiectelorŭ de învĕțământŭ, a cita o definițiune germană din unŭ Catechismŭ, care definițiune în totŭ casulŭ e valorósă și pentru cânturile române.

Acea definițiune sună așa: »Die Musik ist die Kunst das Ohr zu vergnügen, das Herz zu rühren, den Verstand in angenehme Thätigkeit zu versetzen und die Einbildungskraft mit manichfaltigen Vorschtellungen zu beleben« adecă: Musica e arta de a desfăta urechia, de a mișca inima, de a pune mintea în o activitate plăcută și de a învioși fantasia cu idei varii.

Aceste se ḑicŭ despre musică, și au valóre și pentru cântŭ, fiindŭ musica vocală și pentru musica instrumentală.

Musica și cu ea cântulŭ are déră influință multilaterală.

Fiă că noi producemŭ cântulŭ, fiă că ascultândŭ ne desfătéză urechia, adecă auḑulŭ; sĕmțulŭ desfătatŭ ne causéză o disposiță îndestulitóre; ér îndestulirea ne face sĕ uitămŭ momentanŭ realitatea.

Cântulŭ ne mișcă inima în multe direcțiunĭ, căcĭ auḑindŭ unŭ cântecŭ de bucuriă, ne înveselesce și viceversă. Cântândŭ inșișĭ are influință asupra ascultătorului, orĭce bucuriă amŭ avé la auḑirea unei melodii triste aceea pĕtrunde la inima nóstră și ni-o mișcă spre unŭ sĕmțĕmântŭ de compătimire, făcêndŭ ca și noi sĕ devenimŭ triștĭ și inversŭ.

Sĕ nu pierdemŭ din vedere, că o inimă muietă prin unŭ cântecŭ frumosŭ și pătrunḑĕtorŭ e aplicată spre fapte bune, de unde urméză, că cântulŭ intră și în serviciulŭ spre bine.

Totŭ despre cântŭ se ḑice, că ne pune mintea în o activitate plăcută, adecă, decĭ ne frământămŭ mintea cu norĭ grei de idei, décă în acéstă luptă de cugete auḑimŭ cântându-se o piesă frumósă, acésta ne atrage atențiunea, cugetândŭ asupra ei, admirămŭ frumseța, spiritulŭ nostru lucréză plăcutŭ.

Și în fine ne învioșéză fantasia cu concepțiunĭ de cele mai varii. Acésta e o împrejurare, care merită tótă atențiunea, căcĭ ce e omulŭ fără fantasiă?

O mașină simplă.

(Va urma).

DIVERSE.

Nu lăsațĭ copii singurĭ. — In ḑiua de 18 Aprilie curentŭ, locuitorulŭ George Popa din cătunulŭ Roșu, comuna Rasga, județulŭ Fălciu, plecândŭ la târgușorulŭ Răducănenĭ împreună cu soția sa, spre a'șĭ cumpĕra cele necesare pentru sĕrbătorĭ, a lăsatŭ acasă 4 copii, din carĭ 3 băețĭ și o fată. In urmă, copiii jucându-se mai multŭ timpŭ pe afară și obosițĭ de jocŭ, băeții, carĭ nu erau mai marĭ decâtŭ dela 3 până la 7 anĭ, au intratŭ în casă spre a se odihní; ér' fata mai mare decâtŭ ei au încuiatŭ ușa pe din-afară și s'a dusŭ a re'nturna vitele de pe câmpŭ. In acestŭ intervalŭ, cam pe la ora 1 p. m. isbucnindŭ unŭ focŭ la acoperemêntulŭ cramei, s'a aprinsŭ și casa și s'a prefăcutŭ în cenușă. Câte trei copilașĭ au arsŭ de vii, precum și 6 chile de păpușoiu, o chilă de orzŭ, o merță semințe de cânepă, 2 căḑĭ și obiectele din casă. Casa și crama incendiată, aflându-se la unŭ locŭ isolatŭ, nu a pututŭ veni nimenĭ în ajutorŭ, spre a scăpa celŭ puținŭ copiii. Din cercetările făcute la localitate s'a constatatŭ că foculŭ a provenitŭ din jucarea copiilorŭ cu chibriturĭ. Părinții suntŭ desnădăjduițĭ. —

***

La ce suntŭ bune douĕ părechĭ de cisme. — Intr'o casă nobilă din Berlinŭ se luase pentru o serbare încă unŭ servitorŭ străinŭ, pentru a complecta personalulŭ de serviciu. Servitorulŭ se presintă în haine negre, cu cravată albă, o păreche de cisme fine ce străluceu sub brațŭ și cu o păreche de cisme lungĭ pentru vremurĭ rele în picióre, șĭ'șĭ cerŭ scuse, că a venitŭ cu douĕ pĕrechĭ de cisme. Sĕ temuse că fiindŭ timpulŭ urîtŭ, sĕ nu'șĭ murdĕréscă cismele cele fine. Dómna casei ilŭ lăudă pentru acéstă atențiune; lacheulŭ îșĭ schimbă încălțămintĕle și își puse cismele cele lungĭ într'unŭ unghiu întunecatŭ alŭ anticamerei, pentru a nu da locŭ la o conturbare neestetică. Der lacheulŭ părea a avea o deosebită predilecțiune pentru cismele lungĭ, că în timpulŭ cinei se apropia din când în când de ele. Din întêmplare trece unŭ membru alŭ casei pe lângă acelŭ unghiu și isbesce cismele, care dau unŭ sunetŭ neașteptatŭ. Le scóte la lumina lampei și.., étă că în fiecare cismă se afla câte o buteliă de șampaniă cu totŭ ce trebue lângă ele, adică o jumĕtate de fasanŭ, diferite fripturĭ de căprióră și altele împreună cu desertŭ. Enigma elegantelorŭ încălțăminte cu acésta s'a deslegatŭ.

***

Ouĕle roșii ale Pascelorŭ. — Sĕ povestesce următórea legendă: Lunĭ după rĕstignirea lui Christosŭ treceau douĕ fete pe la Golyatha, din care una avea unŭ coșulețŭ cu ouĕ în mână. Ambele vorbeau despre evenimentele marĭ din sĕptĕmâna trecută, și pe când una îșĭ exprima adênca ei compătimire pentru suferințele Mântuitorului, cealaltă sĕ îndoia de originea dumnedeéscă a lui Christosŭ și strigà: „Numai atuncĭ voiŭ crede, că acestŭ Isusŭ de Nazareth a fostŭ fiulŭ lui Dumnedeu, decă ouĕle acestea se vorŭ înroși." Abia fură rostite aceste cuvinte, și tóte ouĕle — o minune! — erau roșii. Ambele fete leșinară de spaimă. Nisce flăcăi din apropiere veniră în ajutorŭ, stropindu-le cu apă până când acestea îșĭ veniră în fire. Din recunoscință pentru ajutorulŭ ce li s'a datŭ fetele dăruiră flăcăilorŭ câte unŭ ou roșu. Probabilŭ, că obiceiulŭ cunoscutŭ de a stropi pe cunoscuții la Pascĭ vrea sĕ esplice acéstă întêmplare.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

BUCURESCĬ, 3 Maiŭ, — Scirea „Lloid"-dului: Representanții românĭ au presentatŭ unŭ proiectŭ de convențiune, care în generalŭ se radimă pe convențiunea ce espiră, dér conține schimbărĭ așa de însemnate, încâtŭ delegații austro-ungarĭ nu se potŭ pronunța asupra proiectului românŭ, decâtŭ numai după unŭ studiu amĕnunțitŭ și după ce vorŭ căpĕta instrucțiunĭ dela guvernele lorŭ.

PESTA, 3 Maiu. — Ministrulŭ de justițiă Pauler a fostŭ îmormêntatŭ, luândŭ parte și Regele, archiducele Iosifŭ, ministrii, deputații, autoritățile.

PESTA, 3 Maiu. — Partida liberală a dietei a discutatŭ proiectulŭ pentru glóte. S'a iscatŭ o desbatere mai mare asupra cestiunei, că ce posițiune sĕ ia glotiștii față cu dreptulŭ internaționalŭ. Cestiunea se póte resolva numai în înțelegere cu celelalte state. Proiectulŭ s'a primitŭ de basă a discuțiunei. — Se crede că ministrulŭ de justiță va fi numitŭ încă în sĕptĕmâna acésta.

Bibliografia.

A eșitŭ de sub tiparŭ **„Dicționarŭ germano-românŭ pentru școlă și conversațiune"** de *Theocharŭ Alexi.* A opta miiă de exemplare. Prețulŭ 1 fl. 50 cr., sĕu 3 lei 50 banĭ. Tipografia Alexi în Brașovŭ, 1886. —Tiparulŭ e desŭ și curatŭ, hârtia fină, formatŭ 8⁰ în mărime de 312 pag.

«Romänische Revue» revistă lunară, politică-literară; apare în Budapesta (Grand Hôtel Hungaria) sub direcțiunea d. *Dr. Cornelius Diaconovich.* Prețulŭ de abonamentŭ 8 fl. pe anŭ. Broșura din Aprilie are următorulŭ sumarŭ: „Die Ferwaltungsreformen in Ungarn" (—ch).—»Ludwid v. Mocsáry". „Rundschau". „Chronik«. „Die Weltbeherrscherin". Von Constantin Morariu. Deutsch von L. V. F. — »Ovid". Schauspiel in vier Aufzügen von V. Alexandri. Aus dem Romänischen von Dr. Adolf Stern (Bucarest). (Fortsetzung). »Die Eiche von Borzezti«. Historische Erzählung von Nicolaus Gane. Deutsch bearbeitet v. Emanuel Grigorovici. »Die historische Literatur der romänischen Länder«. Von Nic. Densușianu. Literatur und Kunst.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureșianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurelŭ Mureșianu**

toții în apă și începură a înota spre țermure, fără sĕ se maĭ gândéscă la vasulŭ, cu care veniseră.

„Venițĭ îndĕrĕtŭ, ómenĭ bunĭ, venițĭ îndĕrĕtŭ!" le strigà tălmaciulŭ pusŭ de Stanley. „Amŭ voitŭ numaĭ sĕ vĕ arătămŭ, că și noĭ avemŭ arme ca voĭ. Venițĭ și vĕ luațĭ luntrea. Iată, o împingemŭ cătrĕ voĭ, ca sĕ o putețĭ ajunge maĭ lesne!"

In urma acestorŭ cuvinte prietinescĭ Negriĭ se întórseră înapoĭ, dar acum se purtară cu totuluĭ totŭ altfelŭ ca maĭ 'nainte. Eĭ rîdeau din rĕsputerĭ și strigândŭ, câtŭ îĭ lua gura: „bum, bum, bum!" imitau sunetulŭ revolveruluĭ, atâtŭ de străinŭ pentru eĭ.

In curêndŭ însă începură a vení și alte luntri dela țĕrmure, așa încâtŭ numĕrulŭ indigenilorŭ adunațĭ împrejurulŭ călĕtorilorŭ noștri se urca la 130. Stanley, temêndu-se, ca nu cum-va sĕ aibă neplăcerĭ, poruncì soțilorŭ sĕĭ, sĕ 'ntindă pânḑile și sĕ mâne bărbătesce. „Lady Alice" trecù ca o săgétă înainte la largulŭ laculuĭ și lăsà vasele Negrilorŭ departe înapoĭ. Stanley preferà sĕ rĕmână peste nópte în mijloculŭ lacului, decâtŭ în apropierea unorŭ bețivĭ rĕutăcioșĭ. Ancora se aruncà la o adêncime de douĕ-ḑecĭ și treĭ de metri.

Până acuma vêntulŭ suflase cu destulă tăriă. După-ce însă se maĭ contenì cât-va, dintr'odată începù sĕ crescă din ce în ce totŭ maĭ multŭ, până când în sfêrșitŭ se prefăcù într'o furtună înfiorătóre. Tunetele bubuiau și fulgerele brăzdau aprópe în fiecare clipită bolta cerescă. O plóie torențială amestecată cu grindină începù sĕ cadă asupra luntreĭ și asupra bieților călĕtorĭ, carĭ erau lipsițĭ de orĭ și ce adăpostŭ. „Lady Alice" se umpluse așa de tare de apa vĕrsată de noriĭ ceĭ negri, carĭ se alungau unulŭ pe altulŭ, încâtŭ cu tóte silințele luĭ Stanley și a soțilorŭ sĕĭ, sta sĕ se cufunde în fiecare momentŭ. Furtuna durà maĭ bine de douĕ óre. Dumneḑeu însă nu-ĭ părăsì nicĭ în acéstă primejdiă pe ómeniĭ noștri. Ei isbutiră a ajunge cu luntrea la o insulă, pe care debarcară. Hainele și le uscară la unŭ focŭ, pe care'lŭ aprinseră fără multă greutate, éră fómea și-o potoliră cu o supă călduță de extractŭ de carne.

Diminéța cerulŭ era seninŭ, sórele strălucia totŭ cu veselia de maĭ 'nainte, țĕrmuriĭ păreau maĭ verḑĭ decâtŭ orĭ și când, éră laculŭ era asemenea unuĭ scutŭ de metalŭ nou de noiță. Cu inima veselă se îndreptară călĕtoriĭ peste sînulŭ de Ugamba spre insula Namungi.

Când se apropiară de acéstă insulă, le eșì înainte unŭ omŭ într'o luntre, de bună sémă trimesŭ ca iscódă. Stanley ḑise, sĕ'i se asvêrle o legătură de mărgele. Negrulŭ strigà de bucuriă întocmaĭ ca unŭ copilŭ și începù a face semne soțilorŭ sĕĭ de pe țermure. In curênd se și îndreptară acestia în douĕ-ḑecĭ de luntri spre ómeniĭ noștri. Dela prima privire se putea convinge orĭ și cine, că erau nisce ómenĭ cu totulŭ pacĭnicĭ și fără nicĭ unŭ gândŭ dușmănescŭ. Cu toțiĭ cereau mărgele. Stanley le împărtăși prin ómeniĭ sĕĭ că vorŭ căpĕta mărgele, câte vorŭ voi, décă vorŭ da în schimbŭ lucrurĭ de mâncare. Bieții Negriĭ se depărtară plinĭ de bucuriă și în curênd se întórseră cu o mulțime așa de mare de banane, ouĕ, găinĭ etc. și cu atâta mustŭ dulce de banane, încâtŭ décă Stanley ar fi luatŭ tóte aceste lucrurĭ, de bună sémă „Lady Alice" s'ar fi cufundatŭ.

In chipulŭ acesta călĕtoriĭ noștri aci erau bine primițĭ din partea indigenilorŭ, aci aveau nĕcazurĭ cu eĭ. Sub astfelŭ de împrejurărĭ călĕtoria se continua de-a lungulŭ țĕrmurilorŭ țĕreĭ Usoga.

Intr'una din ḑile luntrea se apropiase de o limbă de pământŭ acoperită cu iarbă mare și désă. Pe țermure se iviră câțĭ-va indigenĭ, carĭ le făcură semnŭ călĕtorilorŭ sĕ vină la dênșiĭ. Stanley voi să le facă pe voiă. Când însă luntrea era numaĭ doĭ, treĭ pașĭ dela țĕrmure, de odată ómeniĭ noștri se pomeniră cu o ploiă de petri, care începù sĕ cadă asupra lorŭ. Petrile erau aruncate de o cétă numĕrósă de Negri, carĭ până acum fuseseră ascunșĭ în iarba cea mare.

(Va urma.)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 30 Aprilie st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 4%	103 45
Rentă de hârtiă 5%	94 90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	152.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	100.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	117.25
Bonurĭ rurale ungare	105 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	105 —
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	10 5
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 90
Bonurĭ rurale transilvane	10 5
Bonurĭ croato-slavone	104 75
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118 50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	124.25
Renta de hărtiă austriacă	85.40
Renta de arg. austr.	85.45
Renta de aurŭ austr.	114 50
Losurile din 1860	139 —
Acţiunile băncei austro-ungare	873 —
Act. băncei de creditŭ ung.	293.—
Act. băncei de creditŭ austr.	293.—
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.93
Napoleon-d'orĭ	10.02
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.27
Londra 10 Livres sterlinge	126.05

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 17 Aprilie st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	90—	$91^1/_2$
Renta rom. amort. (5%)	$93^1/_2$	$94^1/_2$
» convert. (6%)	$88^1/_2$	$89^1/_2$
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	$32^1/_2$	$33^1/_2$
Credit fonc. rural (7%)	102—	103—
» „ „ (5%)	86—	87—
» » urban (7%)	99—	100—
» » » (6%)	91—	92—
» » » (5%)	$81^1/_2$	$82^1/_2$
Banca naţională a României 500 Lei	1030	1040
Ac. de asig. Dacia-Rom.	285	290
« » » Naţională	235	240
Aurŭ contra bilete de bancă	14 —	15—
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01—	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 1 Maiŭ st. n. 1886

Bancnote românescĭ	Cump.	8 68	Vênd.	8.70
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9.98	»	10.02
Lire turcescĭ	»	11.20	»	11.30
Imperialĭ	»	10.20	»	10.30
Galbenĭ	»	5.86	»	5.90
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.—	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	124.—	»	$125.^1/_2$
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	7.45	—
Predealŭ	—	—	12.50	—
	—	—	1.09	—
Timişŭ	—	—	1.40	—
Braşovŭ	—	—	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldióra	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Agostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorodŭ	8.45	—	5.42	—
Haşfaleu	10.10	—	7.37	—
Sighişóra	10.29	—	8.01	—
	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	—	9 43	—
Copsa mică	12.12	—	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	—	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	—	7.43	—
Aiudŭ	2.55	—	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	—	9.12	—
Ghirisŭ	4.09	—	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Cluşiu	5.56	—	12.59	—
	6.08	—	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	—	—	11.04
Ciucia	8.28	—	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	—	—	2.05
Mező-Telegd	10 01	—	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare	10.37	—	—	4.03
	10.51	—	10.37	—
P. Ladány	12.37	—	12 59	—
Szolnok	2.58	—	4.45	8.22
Buda-pesta	6.00	—	10.05	10.30
Viena	6.35	—	10.50	—
	3.00	—	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	—	—	—	—
Budapesta	6.47	—	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	—	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	—	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	—	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezö-Telegd	—	—	10.28	2.34	—
Rév	—	—	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	—	1.31	4.26	—
Huiedin	—	—	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Cluşiu	—	—	5.05	6.43	—
	12 05	—	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	—	—	8.51	—
Cucerdea	3.12	—	—	9.31	—
	3.32	—	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	—	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	—	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blaşŭ	6.02	—	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa mic	7.00	—	—	12.36	—
Mediaşŭ	—	—	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	—	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	—	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	—	—	3.02	8.01
Homorod	—	—	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	—	—	5.30	11.02
Apatia	—	—	—	6.03	11.37
Feldióra	—	—	—	6.35	12.14
Braşovŭ	—	—	—	7.14	1.09
	—	—	—	—	1.50
Timişŭ	—	—	—	—	2.48
Predealŭ	—	—	—	—	3.23
	—	—	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	—	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	12.00	4 53
	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok	11.02	3.44	11.40
	11.12	4.02	12.00
Aradŭ	3.37	7.53	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6 19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12.05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2.18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timişóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7.05	12.27	3.00
Haţegŭ	7.53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3.35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53
Aradulŭ nou	7.40	2.54	7.24
Aradŭ	7 50	3.10	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9.33	5 28
Baniţa	7.27	10.14	6.08
Crivadia	8.06	10 54	6.45
Pui	8.50	11.37	7.35
Haţegŭ	9.31	12.17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8 44
Simeria	10.53	1,35	9.15

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ.